

In memoriam

Op 31 juli is Philip Jacobs in Amsterdam, na een kort ziekbed, op 90-jarige leeftijd overleden. Philip is op 8 december 1922 geboren in Amsterdam. Na zijn eindexamen aan het Barlaeus Gymnasium ging hij in 1940 aan de Universiteit van Amsterdam scheikunde studeren. Philip, die van joodse afkomst was, werd reeds spoedig geconfronteerd met

de razzia's op de Joden vanaf 1941. Verder studeren werd te gevaarlijk en hij dook onder als boerenknecht. Reeds vroeg had hij door, dat het leven van hem en alle Joden groot gevaar liep en hij besloot om in het voorjaar van 1942 te ontsnappen naar Spanje. Na vele omzwervingen en gevaren wist hij na een half jaar Cadiz te bereiken om vervolgens de boot naar Curaçao te nemen. Voor onze Nestoren club heeft Philip uitgebreid verteld over deze tocht vol gevaren en met een dosis geluk.

In Engeland meldde hij zich bij de Irene brigade en hij heeft als Engelandvaarder bijgedragen aan de bevrijding van Nederland. Na de oorlog werd hij geconfronteerd met de bijna volledige uitroeiing van zijn familie, want alleen zijn broer overleefde.

Philip was achteraf verbaasd hoe hij en vele anderen na zulke traumatische ervaringen het leven toch weer konden voortzetten.

Hij gaat na ampele overwegingen farmacie studeren aan de Universiteit van Utrecht en behaalt in 1951 het apothekersdiploma. Hierna kiest hij voor de farmaceutische industrie waar hij o.a. aan de ontwikkeling werkt van de kinderaspirine Sinaspril. Na 7 jaar zoekt hij een nieuwe uitdaging en gaat in 1958 aan de slag als ziekenhuisapotheker en klinisch chemicus in het Eudokia ziekenhuis in Rotterdam, een combinatie die toentertijd niet ongebruikelijk was. Beide specialismen heeft hij van de grond af moeten opbouwen. Het klinisch chemisch laboratorium heeft hij gestaag uitgebreid en geautomatiseerd. Reeds vroeg introduceerde hij de "Autoanalyzer" in een relatief klein laboratorium. In samenwerking met Pim Schopman verkreeg hij een isotopen- en nucleaire geneeskunde vergunning. Onder zijn leiding werd ook een nieuw laboratorium gebouwd met veel faciliteiten.

Binnen de NVKC heeft Philip in vele commissies een rol gespeeld. Zo was hij vele jaren secretaris van de Commissie Nieuwe eenheden ('65-'87), lid van de Gemengde Commissie NVKC/NZR ('71-'73), vertegenwoordiger van de NVKC in de Technische Laboratorium Commissie ('72-'87); lid van de Registratie Commissie ('78-'82) en lid van de Commissie taakafbakening klinische chemie/microbiologie van de NVKC en NVL.

Philip was veelzijdig begaafd en had een grote actieve talentkennis. Hij was een echte generalist en heeft zo'n 100 publicaties op zijn naam staan in vele tijdschriften, waaronder grote internationale, zoals *The Lancet* en *Clinica Chimica Acta*. Hij schreef over zeer uiteenlopende onderwerpen: eenheden in de klinische chemie, de glucose bepaling, over vreemde getallen (in Huisarts en wetenschap) en over verdwalend medisch tuchtrecht. Ook schreef hij regelmatig *Letters to the Editor*.

Ook als ziekenhuisapotheker was Philip zeer actief. Zo was hij één van de eersten, die in samenspraak met de kliniek een beperkte lijst van 400 geneesmiddelen invoerde in het Eudokia ziekenhuis. Indien men er van afweek moest men een rood recept invullen. Ook was hij in 1980 de eerste die water, verkregen door omgekeerde osmose, gebruikte voor de bereiding van infusen, in plaats van gedestilleerd water. Zijn talentkennis kwam van pas als tolk bij de Europese Vereniging van Ziekenhuisapothekers, waar hij betrokken was bij de oprichting in 1972 en daarna tot 1991 een onmisbare rol in vervulde. Als blijk van zijn grote verdienste is Philip benoemd tot erelid van *The British Guild of Hospital Pharmacists*.

Philip was tevens opleider in beide specialismen en heeft zijn beide opvolgers opgeleid en zich omringd met een competente staf, zodat hij zijn vele activiteiten kon uitvoeren.

Na zijn pensionering in 1987 bleef hij actief op vele terreinen en kwamen zijn oorlogsherinneringen steeds meer naar boven. Hij heeft zich ingespannen voor een monument voor de slachtoffers van Sobibor waar zijn ouders en vriendin zijn vermoord. Hij was medeaanklager in het proces tegen de voormalige kampbewaker Demjanjuk in 2011. Dit was voor hem een soort afsluiting van een onverwerkt verleden. Met het verlies van zijn vrouw Tini, 4 jaar geleden, kwam een eind aan een zeer zorgzame periode van 10 jaar waarin hij haar intensief bijstond. Ook op hoge leeftijd bleef hij alert, zoals in 2001 wanneer hij in ons tijdschrift reageert op de verschillende citraatconcentraties in de Westergren bepalingen, veroorzaakt door trinatriumcitraat met verschillend kristalwater gehalten.

Met zijn heengaan komt een einde aan een bewogen en waardevol leven. Hij was een reislustig en opgewekt persoon, die meer dan 100 landen heeft bezocht en bezat een bijna encyclopedisch geheugen. Ondanks zijn getekend verleden kende hij geen haatgevoelens. Zijn verdiensten voor de samenleving werden bevestigd in de uitreiking van verschillende orden, zoals officier in de orde van Oranje-Nassau en drie kruisen van verdienste voor verzet, krijgsmacht en het Oorlogsherinneringskruis.

Allen, die met hem samengewerkt hebben, wensen zijn kinderen en kleinkinderen sterkte met het verlies van hun vader en opa.

Paul Winckers

Met dank aan Drs. J.J. Heeren